

Dr. Danica Božić-Bužančić (1922-2002)

Dana 23. rujna 2002. umrla je Danica Božić-Bužančić, doajen arhivske struke u Hrvatskoj.

Danica Božić-Bužančić rođena je u Splitu 1. studenoga 1922. godine. U svom rodnome gradu stekla je prvu naobrazbu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je arheologiju i povijest. Prvo radno mjesto bilo joj je u Sveučilišnoj knjižnici. Od 1957. godine radi u Državnom arhivu u Splitu, gdje je stekla stručno znanje i dobila poticaje za daljnji rad ne samo u arhivskoj struci, nego i u znanstvenome radu.

U zvanje više arhivistice promaknuta je 1964. godine, a od 1981. godine je arhivska savjetnica. Arhivističko znanje usavršavala je i u inozemstvu. Godine 1970. u Parizu je završila tromjesečni tečaj *Stage technique international d'archives*, a 1977. boravila je 15 dana u arhivskim ustanovama u Belgiji. Doktorirala je na Filozofskom fakultetu u Zadru 1977. godine, a 1981. promaknuta je u zvanje znanstvene savjetnice. S velikim entuzijazmom, pionirski u arhivskoj struci, organizirala je zaštitu pisane baštine na cijelom području srednje Dalmacije. Prikupljanjem i preuzimanjem arhivskoga gradiva postavila je temelje današnjemu splitskom Arhivu.

U Državnom arhivu u Splitu radila je sve do svoga umirovljenja 1982. godine kao voditeljica Odjela za sređivanje i obradu starijega arhivskoga gradiva.

U Arhivu je radila na opsežnim poslovima sređivanja starijega arhivskoga gradiva. Organizirala je prikupljanje i preuzimanje vrijednih arhivalija. Sredila je više fondova čiji su inventari tiskani, a objavila je i nekoliko desetaka arhivskih priloga. Objavljeni inventari i arhivski prilozi važan su prilog struci i dragocjena pomagala istraživačima pri proučavanju arhivskih izvora.

Darovitost da u arhivskim izvorima prepozna i odredi ono što je najvrednije za znanost, rezultiralo je time da je Danica Božić-Bužančić postala istaknuta znanstvenica. Stručno-arhivistički rad Danice Božić-Bužančić neodvojiv je od njezina znanstvenog rada. Stoga se njezin znanstveni rad uvijek temeljio na iščitavanju arhivskih spisa koje je pronalazila u dotad neproučenome arhivskom gradivu. Arhivistika je postala važan temelj i potpora u njezinu znanstveno-istraživačkom radu što je uvjetovalo visoku razinu znanstvenih istraživanja te dobru i utemeljenu potkrijepljenost njezinih zaključaka.

Potpuno novi i nepoznati podaci u brojnim radovima i knjigama, priskrbili su Danici Božić-Bužančić istaknuto mjesto u suvremenoj hrvatskoj povijesnoj znanosti.

Listajući brojne stranice njezine bibliografije, uočavamo dva smjera znanstvenog interesa, odnosno istraživanja. Od samih početaka znanstvenog rada njezin interes je bio usmjeren na proučavanje zapisa o privatnom, društvenom i obiteljskom ži-

votu grada Splita od 16. do 19. stoljeća, a kasnije proučavanju gospodarskog razvoja Dalmacije u 18. i 19. stoljeću.

Proučavajući privatni i društveni život u Splitu u središte svog zanimanja stavila je stvaran čovjekov život. Tome je posvetila većinu svojih radova obrađujući široku lepezu svagdašnjega života, od kućnog inventara, odjeće, nakita, stanovnika, zdravstvenih prilika, do društvenog i kulturnog života, sve to stavljajući u europske okvire utjecaja. Njezina knjiga *Privatni i društveni život Splita u 18. stoljeću* sinteza je toga proučavanja. To opsežno i vrijedno znanstveno djelo svojim je rezultatima i metodološkim usmjerenjima jedinstvena pojava u suvremenoj hrvatskoj historiografiji. U toj knjizi nalazimo obilje podataka za povjesničare i za muzejske stručnjake, kazališne i filmske scenografe, kostimografe te naročito za one koji obrađuju društvenu i kulturnu povijest Hrvata u prošlosti.

Danica Božić-Bužančić je poznato i priznato ime u hrvatskoj povijesnoj znanosti. Njezini analitički radovi koje je objavila u hrvatskoj i talijanskoj stručnoj periodici, nove su spoznaje i izvorna obrada društvenog i gospodarskog života grada Splita i Dalmacije, osobito u 18. stoljeću.

Posebno je proučavala utjecaj fiziokratskog pokreta u europskom gospodarstvu i njegov utjecaj na južnu Hrvatsku koji se ostvarivao preko novoutemeljenih akademija kao prvih udruga. To je monografski obradila u svojoj knjizi *Južna Hrvatska u europskom fiziokratskom pokretu u 18. stoljeća*. Knjiga je vrijedan doprinos povijesti gospodarstva, napose poljodjelstva i uopće duhovnih nastojanja vezanih za preobražaj društva u južnoj Hrvatskoj.

Treba istaknuti da je Danica Božić-Bužančić sudjelovala na mnogim znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu gdje je održala zapažena izlaganja (Split, Zagreb, Rijeka, Zadar, Seniggalia, Foggia, Milano, Abruzzi, San Benedetto, Budimpešta). Sudjelujući na mnogobrojnim inozemnim simpozijima, uvijek je časno predstavljala svoju zemlju i prenosila povijesnu istinu o njoj.

Bila je predsjednica Društva arhivskih radnika Splita, suradnica Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu, Zavoda za medicinske znanosti HAZU u Zagrebu te Hrvatskoga biografskog leksikona. Inicirala je izlaženje časopisa *Grada i prilozima za povijest Dalmacije* i drugih posebnih izdanja. Bila je u uredništvu *Arhivskoga vjesnika*, članica međunarodnog društva za proučavanje povijesti 18. stoljeća – SJEDS, članica uredništva CIMBAS-a, Organo d'informazione interna all'Istituto di Ricerca delle Fonti per la Storia della Civiltà Marinara Picena. Podaci o njoj objavljeni su u nekoliko svjetskih enciklopedija i časopisa.

Samozatajan, neumoran i marljiv rad Danice Božić-Bužančić trajno će ostati poticajem i mjerilom za naraštaje novih hrvatskih arhivista i znanstvenika.

Nataša Bajić-Žarko